

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. ij. De causa per quam efficiuntur meteora.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

vel sole vinci, quàm corpus siccum, in quo nullus est humor; quia corpus humidum facilius rarefcit; si tamen siccum corpus, cuiusmodi est terra, humore fuerit subactum, exhalatur cum humore, quem extrahens sol, aliquas etiam partes extrahit corporis siccæ. Dico igitur terram aliquantulum decrefcere diu soli expositam; sed hoc facile reparari decidentibus postea pluuiis.

SECTIO II.

De causa per quam efficiuntur meteora.

Certum est primò, causam proximam effectiuam meteororum illam vocari, quæ vapores, & exhalationes euocat in sublime; nam de causa quæ postea vapores cogit in pluuias, resoluunt in ventos, & alia huiusmodi, dicitur cum de singulis meteoris.

Certum est secundò, dupliciter posse halitus à terra & aqua extrahi, vel ab igne supposito, vel à sole ac cælo supernè impendente. Cum enim ignes multi ardeant sub terra, in pluribus etiam locis manifesti, sicuti testantur Vesuuus, Æthna, Hecla; probabile est quod in locis etiam plerisque alij ignes sunt, licet non manifesti; qui quamuis non erumpant in apertas flammæ, possunt tamen vapores & exhalationes sursum impellere, cum eorum calor eundem sine dubio effectum habere possit, quem ille habet qui à sole prodit. His positis,

Dico primò, vapores non à solo igne subterraneo sursum extolli, sed alia etiam, præsertim solem, omnium esse præcipuam causam meteororum.

Ratio est, quia oculis cernimus primo mane vapores & nebulas à fluminibus & paludibus attolli; imò si torrida æstate in campos sole feruente attendamus, subtilissimum deprehendimus omni ex parte fumum exhalari, per quem etiam medium conspectæ agrorum glebæ tremunt. Imò certum est, rorem matutinum totum siccari à sole: hinc fit ut vere præsertim, & æstate, post magnos calores pluat ac fulminet, quia plures vapores sol attrahit, quàm possit digerere. Quam ob causam illi qui sub æquatore habitant, quo tempore sol est in æquinoctiis, & impendit conuexam vertici, perpetuos habent imbres, vocantque illi hoc tempus suam hyemem, non propter frigus, quod nunquam apud eos sentitur; sed propter nimbos & ventos, adeo ut quatuor ferè mensibus solem non videant: quod cum veteribus minimè perspectum esset, dixere, non posse habitari regiones in zona torrida, cum tamen nullibi terra vrbes habeat, vel plures, vel maiores, vel pleniores. Et quis credat? vites quidem esse in zona torrida, sed vinum tamen non esse, propterea quod non maturefcent vnquam ibi vites, ob defectum radiorum solis, quibus illæ concoquantur. Denique omni ex parte terræ nymbi extrahuntur; & tamen non vbique sunt ignes subterranei.

Dico secundò, solem non attrahere sursum halitus per virtutem magneticam, sed producto calore produci leuitatem in vapore, per quam vapor sursum extollitur.

Ratio est, quia si ascenderet vapor sursum per virtutem magneticam solis eleuatus, per eandem etiam virtutem solis detineri deberet, imò & ultra secundam illam regionem euehi deberet; quia sursum à sole attrahi deberet.

Obicitur, calorem solis non penetrare terram, nisi ad decem aut duodecim pedes; non posse au-

tem hinc educi halitus ad tot & tam ingentia meteora, præsertim cum maxima terræ portio syluis & lapidibus sit repleta. Deinde aqua fluminum soli exposita vix à sole tepescit: non possunt ergo ab ea tot vapores educi ut sufficiant replendo toti aëri. Adde quod noctu non sunt pauciora meteora, quàm interdiu.

Respondeo, halitum eductum ex illis decem aut duodecim pedibus, quos peruadit solis calor, sufficere ad ventos, & ad reliqua meteora ignita, quia terra solida incredibiliter rarefcit; sicuti cernimus granum vnum pyri pulueris inflammatum dispergi ad spatium 12,500. maius. Neque obstant adificia & syluæ, cum etiam è plantis exhalationes educantur, & sol omnia peruadat suâ efficaciâ. Ex aqua ut vapor educatur, non opus est ut calor sentiri possit. Noctu multa sunt meteora ex halitu, quem interdiu sol vaporauit, vel certè quem calor interdiu à sole productus educit: præterquam quod alia etiam sydera præter solem eadem vi sunt prædita.

SECTIO III.

De loco in quo fiunt impressiones meteorologicæ.

Certum est primò, tria esse loca, in quibus illæ fiunt, aquam, terram, & aërem, quem sæpe dixi tres in regiones diuidi: tres autem istæ regiones non æqualis vbique sunt mensuræ; nam hyeme v.g. latior est secunda regio, quàm æstate, quia radius tum directus, tum reflexus imbecillior est. Deinde sub æquatore ubi sol perpendiculariter radios suos vibrat, multò minor est secunda regio aëris quàm sub tropicis & polis, quia radij perpendiculares, tum reflexi, tum directi, fortiores sunt radiis obliquis. Communiter ergo dicitur conuexam superficiem infimæ regionis, & conuexam mediæ, figuram habere propemodum oualem, quia scilicet propter causam allatam magis rarefcunt vapores in zona torrida, & altius ascendant quàm in frigidis & temperatis.

Certum est secundò, meteora plerumque non altius ascendere à terra quàm milliariis quinquaginta duobus, & eo spatio supremam regionem distare à terra secundum superficiem conuexam; unde cum plurimi sint montes, quorum vertex caret omnino nubibus, necesse est ut eorum altitudo superet quinquaginta duo milliaria. Huiusmodi sunt Caucasus in Asia, quem affirmat Philosophus 1. meteororum, c. 3. videri à nauigantibus in Mæotidem, idest, à spatio milliarium 560. & tertia parte noctis retineri ab eo solis crepusculum: quod idem de Cassio monte Plinius refert lib. 5. c. 22. Tenariffam apud Canarias asserunt Hispani esse altitudinis sexaginta milliaria, perpendicularum verò eius esse nouem milliaria, & semis. De Pariacaca monte Peruuæ altissimo, aliisque montibus ad totam Peruuam excurrentibus ad 500. leucas, mira narrat à Costa lib. 3. c. 9. ita ut Alpes & Pyrenæi glebæ tantum sint si cum illis comparantur. Quod autem de Olympo, Athonè, Atlante perhibent Græci, à Recentioribus mendacij arguitur; rigent enim niuib. continuis, & perpetuis ferè nymbis operiuntur.

Certum est tertio, superficiem conuexam infimæ regionis aëris distare à terra passibus circiter quingentis, hoc est dimidio vno milliari Italico, quia tantundem distant à nobis nubes imbres ferentes; quod experimento eorum liquet qui altos subeunt montes. Superficies verò conuexa mediæ